

อนาคตของบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ภายใต้สถานการณ์ของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

นพดล เจนอักษร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1. ทราบรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 2. เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่พึงประสงค์สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีสองกลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยของรัฐ 12 แห่ง จำนวน 12 คน เพื่อให้ข้อมูลในการวิจัยแบบเดลฟายตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่หนึ่ง กลุ่มที่สองคือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ได้แก่คณาจารย์บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บริหารหรือผู้สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ในปัจจุบันเพื่อตอบแบบสอบถามตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่สอง ตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้จากการเลือกอย่างเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ มัชฐาน (median) พิสัยระหว่างควอไทล์ (inter-quartile range) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ อยู่ในองค์ประกอบที่สำคัญ 9 ประการ ประกอบด้วย 1. หลักของการจัดองค์กรที่ดีโดยทั่วไป 2. การบริหารงานบุคคล 3. การบริหารระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี 4. การบริหารระบบการเงินและงบประมาณ 5. การบริหารวิชาการ การบริหารงานวิจัย และทุนศึกษา/วิจัย 6. การประสานงาน และการให้บริการ 7. งานวิเทศสัมพันธ์ 8. รูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยที่เหมาะสม และ 9. ข้อคิดเห็นที่สำคัญและจำเป็น
2. รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่พึงประสงค์สำหรับมหาวิทยาลัย คือ รายละเอียดเป็นการเฉพาะที่เหมาะสมกับบริบทและวัฒนธรรมองค์กรของมหาวิทยาลัยศิลปากรตามองค์ประกอบทั้ง 9 ประการ ตามรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

Abstract

The purposes of this research were to 1. Determine the management model for graduate school of autonomous university. 2. Propose the appropriate management model for graduate school of Silpakorn Autonomous University. Two groups of sample used for this research were purposive sampling selected by criteria. The first group, 12 graduate school deans from 12 public universities as the jury of expert for Delphi Technique via the first research objective. The second group, 9 alumnus from doctoral program of graduate school, Silpakorn University as the administrator or the instructor from public universities were the connoisseur via the second research objective. Statistical used for this research were median, inter-quartile range and content analysis

The research finding were as follows;

1. The management model for graduate school of autonomous university depended on 9 factors ; 1. Principle for good organizing. 2. Personnel management. 3. Management of information and technology system. 4. management of finance and budget system. 5. Management of academic affairs, research and scholarship. 6. Cooperation and services. 7. International relationship. 8. Appropriate model for graduate school. And 9. Necessary and important suggestion.
2. The appropriate management model for graduate school of Silpakorn Autonomous University was also depended on the same nine factors of the management model for graduate school of autonomous university, but difference by details according to context and organizational culture of Silpakorn Autonomous University itself.

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทนำ

สภาพการณ์ของโลกยุคปัจจุบันเป็นสภาวะแห่งการเปลี่ยนแปลง ทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง ตลอดจนปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั่วโลกและมีความซับซ้อนเกินกว่ามนุษย์จะคาดการณ์ได้ ประกอบกับความก้าวหน้าของการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นตลอดเวลาส่งผลให้การสื่อสารข้ามทวีปเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและง่ายดาย อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี ประกอบกับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ. 2558 ตามมติที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสมาชิกอาเซียนจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งความเป็นประชาคมอาเซียนส่งผลให้เกิดความร่วมมือ 3 เสาหลักสำคัญคือ เสาหลักด้านการเมือง ความมั่นคง(ASEAN Security Community-ASC) เสาหลักด้านเศรษฐกิจ(ASEAN Economic Community-AEC) เสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม(ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผนึกกำลังเป็นหนึ่งเดียวกันในการพัฒนาภายใต้กฎบัตรอาเซียนซึ่งทำหน้าที่เป็นธรรมนูญในการบริหารการปกครองกลุ่มประเทศสมาชิก (กระทรวงศึกษาธิการ 2555: 5-6) จากความร่วมมือดังกล่าวนำมาซึ่งการปรับเปลี่ยนระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ภาครัฐบาลและภาคประชาชน โดยเฉพาะภาคธุรกิจมีความตื่นตัวในการดำเนินการให้พร้อมรับโอกาสแห่งการแข่งขันเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งหลายภาคส่วนมีความตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยจัดกิจกรรมให้ความรู้สร้างความเข้าใจ และกำหนดแนวทางปฏิบัติร่วมกันเพื่อสร้างความพร้อมให้กับองค์กร (ผอบ พวงน้อย 2554:3)

การพัฒนาด้านการศึกษาเป็นความร่วมมือหนึ่งของประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งมีพัฒนาการเป็นลำดับอย่างช้าๆทั้งในเชิงกลไกการบริหารจัดการและในเชิงสาระความร่วมมือเพื่อผลักดันให้ความร่วมมือด้านการศึกษาของอาเซียนมีผลในเชิงนโยบายและในภาคปฏิบัติมากขึ้น เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอาเซียนกลายเป็นภาคธุรกิจที่ได้รับความสนใจ มีการขยายตัวอย่างไร้พรมแดน เพื่อตอบสนองการเปิดเสรีทาง

การศึกษาทั้งในกรอบอาเซียนและการค้าโลก ส่งผล

ให้เกิดกระแสการแข่งขันในการให้บริการด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2555: 15) ดังนั้นจึงนำมาซึ่งการปรับตัวของสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลกซึ่งกำลังได้รับแรงผลักดันจากกระแสการเปลี่ยนแปลงหลายด้านอย่างรุนแรง จนมีอาจคงสภาพเดิมอยู่ได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (จรัส สุวรรณเวลา 2551:3) ย้อนไปในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2541 รัฐบาลไทยมีการลงนามในสัญญากู้เงินในหนังสือแสดงเจตจำนงขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund:IMF) และธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย(Asian Development Bank: ADB) ซึ่งADB ได้กำหนดเงื่อนไขในการให้เงินกู้ยืมในครั้งนี้คือ มหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต้องออกนอกระบบภายใน 5 ปี สถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (อุทุมพร จามรมาน, 2545: 2) ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาอยู่ภายใต้การบริหารในระบบราชการ ไม่ว่าจะเป็นระบบบริหารบุคคล การบริหารงบประมาณ การเงินและพัสดุ โดยมีระบบการควบคุมและกำกับดูแลที่เป็นไปภายใต้กฎเกณฑ์ของระบบราชการที่ถือปฏิบัติกันโดยทั่วไป การดำเนินการต้องยึดถือกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆโดยเคร่งครัด นำมาซึ่งการขาดความคล่องตัว ขาดความยืดหยุ่นในการดำเนินการ และความไม่คล่องตัวและกฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ ถูกยกมาเป็นข้ออ้างว่าเป็นสาเหตุของการขาดประสิทธิภาพในการบริหารมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตในการปฏิบัติการกิจด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการผลิตบัณฑิตและประสิทธิภาพการวิจัยอันเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยในฐานะที่เป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ในการ สร้างและพัฒนาบุคลากรชั้นนำให้แก่ประเทศชาติ ย่อมได้รับผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อให้การดำเนินการของบัณฑิตวิทยาลัยสามารถดำเนินการสืบเนื่องต่อไปได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว และพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงมีการศึกษาวิจัยถึงอนาคตบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร ขึ้นในปีพุทธศักราช 2553 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญของการวิจัยเพื่อ ทราบรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และ เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยมีรายละเอียดที่

นำเสนอใจดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยพิจารณารูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่พึงประสงค์สำหรับมหาวิทยาลัยศิลปากร โดยพิจารณาจากปัจจัยที่สำคัญ 9 ประการ คือ

1. หลักของการจัดองค์กรที่ดี
2. การบริหารงานบุคคล
3. การบริหารระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี
4. การบริหารระบบการเงินและงบประมาณ
5. การบริหารวิชาการ การบริหารงานวิจัย และ

ทุนการศึกษา/วิจัย

6. การประสานงานและการให้บริการ
7. งานวิเทศสัมพันธ์
8. รูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยที่เหมาะสม
9. ข้อคิดเห็นอื่นที่สำคัญและจำเป็น

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยศึกษาเอกสารประกอบกับข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ความสอดคล้องของความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย(Delphi Technique)

ประชากร

ประชากรในการวิจัย ประกอบด้วยสองกลุ่มดังนี้
กลุ่มที่ 1 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่หนึ่ง ประชากรในการวิจัยได้แก่คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 17 ท่าน ซึ่งเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายในรอบที่สาม จะมีประชากรรวม 12 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

1. ผศ.ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศักดิ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร.วินัย อางคงหาญ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รศ.ดร.ลำปาง แม่มนาด
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. ผศ.ดร.คณินิจ ภูักัดมนวิบูลย์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

5. รศ.ดร.ประทุม ม่วงมี
มหาวิทยาลัยบูรพา

6. ผศ.ดร.นรินทร์ ทองวิทยา
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

7. รศ.ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

8. รศ.ดร.พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

9. ผศ.ดร.มารวย เมฆานวกุล
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

10. รศ.ดร.เกริกชัย ทองหนู
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

11. รศ.ดร.จารุวัตร เจริญสุข
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

12. ดร.มงคล หวังสติดวงษ์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กลุ่มที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่สอง ประชากรในการวิจัยได้แก่ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยจากมหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีประสบการณ์ในการรับบริการและมีปฏิสัมพันธ์กับบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากรระหว่าง 5-9 ปี และดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือผู้สอนในมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 9 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้

1. ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว
มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. ดร.มัทนา วังถนอมศักดิ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

3. ผศ.ดร.วรรณ อึ้งศิริพูนพร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ผศ.ดร.พรพรรณ สมบูรณ์
มหาวิทยาลัยมหิดล

5. ผศ.ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา
มหาวิทยาลัยบูรพา

6. รศ.ดร.นันทิยา น้อยจันทร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

7. ผศ.ดร.สันติชัย จะสุวรรณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

8. ผศ.ดร.ชวน เกาเร่งกูร
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

9. ดร.สมชัย พุทธา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็นสองขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่หนึ่ง มีการดำเนินการดังนี้

1. วิจัยเอกสาร (documentary research) โดยการศึกษาศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ จากเอกสารตำรา การสัมภาษณ์ การศึกษาคุณงานและจากฐานข้อมูลต่างๆ แล้วเรียบเรียงเสนอเป็นรายงานการวิจัย โดยวิธีพรรณนา(description)และพรรณนาวิเคราะห์(analysis description)

2. เทคนิคเดลฟาย(Delphi technique) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่านโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบแรก และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าในรอบที่สองและรอบที่สาม เพื่อให้ได้มีซึ่งความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องกัน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐาน(median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (interquartile range) เป็นค่าสถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่สอง ดำเนินการโดยนำข้อค้นพบจากเทคนิคเดลฟายไปสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศิลปากรและดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือผู้สอนในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐเป็นผู้พิจารณาดำเนินการวิเคราะห์ความเห็นโดยการวิเคราะห์เนื้อหา(content analysis) และเสนอความเห็นที่เหมาะสมสำหรับรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐต่อไป

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่ออนาคตของบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายในรอบที่สองและรอบที่สาม พิจารณาจากอันดับค่ามัธยฐานและค่าพิสัยอินเทอร์ควอไทล์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความที่เสนอในแบบสอบถามเป็นรายชื่อ โดยจัดอันดับค่ามัธยฐานใน 9 ประเด็นตามกรอบแนวคิดของการวิจัย เรียงลำดับข้อที่มีค่ามัธยฐานสูงสุดและลดหลั่นกันลงมา แสดงถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ที่มีความเห็นลดหลั่นกันลงไป

สำหรับผลการวิเคราะห์ความเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่ออนาคตบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยใช้เทคนิคเดลฟายในรอบที่สาม อธิบายได้ดังนี้

1. การจัดองค์กรและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นในมหาวิทยาลัย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูงในเรื่องหลักเกณฑ์ในการใช้ทรัพยากรเพื่อบริหารจัดการองค์การและหลักสูตรต่างๆอย่างเพียงพอ อันดับรองลงมาคือการกำหนดโครงสร้างและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นในมหาวิทยาลัย โดยเน้นการมีส่วนร่วม การกำหนดนโยบาย แผนการจัดการศึกษา กลยุทธ์การดำเนินการ และการประเมินผลที่ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ความมีเอกภาพและมาตรฐานในการจัดโครงสร้างองค์กรและความสัมพันธ์ของฝ่ายงานต่างๆภายในบัณฑิตวิทยาลัย ส่วนการมุ่งเน้นการจัดทำหลักสูตร การพัฒนางานบัณฑิตศึกษาหอพักและสวัสดิการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันน้อยที่สุด

2. การบริหารงานบุคคล เมื่อพิจารณาจากค่ามัธยฐานเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันดังนี้ ควรมีการกำหนดอัตราตำแหน่งบุคลากรอย่างเพียงพอ รองลงมาคือควรมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดค่าตอบแทนสวัสดิการและผลประโยชน์ของบุคลากรอย่างเป็นธรรม ส่วนการบริหารงานระดับคณะวิชา ภาควิชาและโปรแกรมการศึกษาหลักสูตรต่างๆ มีความยุติธรรมและโปร่งใส กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นและความสอดคล้องกันน้อยที่สุด

3. การบริหารระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี พบว่าประเด็นการประเมินผลการใช้ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นประเด็นที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องร่วมกันอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือมีระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาระดับคณะวิชา ภาควิชาที่มีมาตรฐาน มีการจัดทำฐานข้อมูลผลการเรียนงานวิจัยการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ควรให้มีการให้บริการสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่อาจารย์และนักศึกษาอย่างเพียงพอ ส่วนเรื่องการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัยที่มีประสิทธิภาพนั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในลำดับสุดท้าย

4. การบริหารระบบการเงินและงบประมาณ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรมีประเมินผลการ

ใช้งบประมาณโดยองค์กรภายในและภายนอกอย่างมีคุณภาพ รองลงมาคือควมมีการจัดซื้อจัดจ้างโดยตัวแทนร้านค้าในการ ใช้งบประมาณที่โปร่งใส มีการกำหนดแผนการใช้งบประมาณที่มีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการงบประมาณและเงินรายได้ อย่างโปร่งใสยุติธรรมตรวจสอบได้ และกำหนดแผนการ ใช้งบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ที่เหมาะสม

5. การบริหารวิชาการ การบริหารงานวิจัยและทุน การศึกษาวิจัย พบว่าควมมีการบริหารจัดการงานวิจัยและทุน การศึกษา ทุนวิจัยแก่อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาอย่างเพียงพอ ในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆมากที่สุด ควมมีระบบการตรวจสอบ การจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตร การติดตามผลงานวิจัยและทุนการศึกษา ทุนวิจัยที่มี คุณภาพ ส่วนการจัดหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และความเป็นเอกภาพในการบริหารงานวิจัย และทุนการศึกษา/ ทุนวิจัยนั้นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย และ ประเด็นการกำหนดกรอบการพัฒนาส่งเสริมงานวิจัยที่ สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายนั้นเป็นประเด็นที่มีความ เห็นร่วมกันน้อยที่สุด

6. การประสานงานและการให้บริการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูงสุดประกอบด้วยสอง ประเด็น คือควมมีการจัดระบบงานสารบรรณที่มีประสิทธิภาพ และประเด็นการประสานงานรวดเร็ว จับไวทันต่อเวลาใน การอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์และนักศึกษา ส่วนประเด็น รองลงมาตามลำดับคือ การจัดศูนย์รวมการประสานงานการ ให้บริการอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ต และอีเมลได้อย่างมี ประสิทธิภาพ การควบคุมและสอบวิทยานิพนธ์อย่างมี ประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์และการประสานงานระดับ คณะวิชา ภาควิชาที่มีประสิทธิภาพ

7. งานวิเทศสัมพันธ์ พบว่าประเด็นควรประสาน ความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาส่งเสริมความสัมพันธ์ กับต่างประเทศอย่างมีระบบมีคำมัชฐานอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือความตระหนักและให้ความสำคัญกับงาน วิเทศสัมพันธ์ระดับคณะวิชาภาควิชาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัยให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล การร่วม กับคณะวิชาภาควิชากำหนดหน้าที่ขอบข่ายการแสวงหาความ ร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศอย่าง มีระบบและประเด็นสุดท้ายคือการศึกษาดูงาน การแลกเปลี่ยน อาจารย์ในด้านวิชาการกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

8. รูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยที่เหมาะสม กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องการจัดโครงสร้างมาตรฐาน

ทางวิชาการที่เป็นสากล มีความเป็นเอกภาพมีอำนาจและอิสระ ในการตัดสินใจ มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาแก่ ทุกฝ่าย อาจารย์บุคลากรและนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจใน การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยนอกระบบ มีการมอบหมาย การกิจความรับผิดชอบของหน่วยงานต่างๆอย่างชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันน้อยที่สุดในประเด็นอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยนอกระบบ

9. ความคิดเห็นอื่นๆที่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็ น กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควมมีการดำเนินการในเรื่อง ความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนร่วมกับมหาวิทยาลัย อื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อยกระดับมาตรฐานการสอนและ การทำวิจัยของนักเรียน การควบคุมคุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนการเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัยแก่ชุมชน และผู้บริหารควมให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อสร้างบุคลากร ที่มีความรู้ขั้นสูงของประเทศ และเป็นฐานข้อมูลประกอบการ วางแผนพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม ส่วนประเด็นรองลง มาคืออำนาจในการกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานการจัดการ ศึกษาของแต่ละหลักสูตรได้อย่างจริงจังว่ามีมาตรฐาน มี ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพียงใด ส่วนประเด็นอื่นๆที่ สำคัญคือ การเป็นองค์กรที่มีอิสระทางวิชาการ การบริหารจะ ต้องอยู่ภายใต้คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย มีเสรีภาพ ในการกำหนดหลักสูตรและการวิจัย มีงบประมาณและรายได้ อย่างเพียงพอเพื่อการบริหารและการพัฒนาสนับสนุนการ เรียนรู้ของนักศึกษาและคณาจารย์ ความเห็นอันดับสุดท้ายคือ ความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัยในฐานะ เป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัยนอกระบบ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ต่อรูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

1. การจัดองค์กรและความสัมพันธ์กับองค์กร อื่นในมหาวิทยาลัย เนื่องจากสภาพของบัณฑิตวิทยาลัยซึ่งเป็น สำนักงานบัณฑิตศึกษา มีฐานะเทียบเท่าคณะที่ทำหน้าที่ เป็นหน่วยกลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่างๆใน มหาวิทยาลัย ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับคณะวิชาอื่นๆ บัณฑิต วิทยาลัยเป็นองค์กรที่เทียบเท่าคณะวิชาโดยไม่ต้องมีอาจารย์ ประจำคณะ เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประสานงานกำกับและ ดูแลการจัดการเรียนการสอน จึงควมมีความคล่องตัวในการ ปฏิบัติงาน กำกับคุณภาพการจัดการศึกษา กำหนดนโยบาย

แผนการจัดการศึกษา กำหนดยุทธศาสตร์ดำเนินการ ระบบประเมินผลที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ รวมทั้งหลักสูตรสาขาวิชา การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากำหนดวิธีการจัดการในหลักสูตรกลาง กำกับดูแลให้การดำเนินการของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ บัณฑิตวิทยาลัยควรกำหนดหน้าที่การบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนที่ชัดเจน รวมทั้งการกำกับดูแลการผลิตรายวิชาบัณฑิตและคณาจารย์บัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐาน การส่งเสริมสนับสนุนทุนวิจัย การควบคุมมาตรฐานงานวิจัย สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และคณาจารย์ รวมทั้งการเผยแพร่ผลวิจัยสู่สาธารณชน ส่วนภารกิจเกี่ยวกับหอพักและสวัสดิการต่าง ๆ นั้นไม่ควรเป็นภารกิจสำคัญของบัณฑิตวิทยาลัย

2. การบริหารงานบุคคล บุคลากรของบัณฑิตวิทยาลัยเป็นพนักงานสนับสนุนวิชาการจำแนกออกเป็นฝ่ายตามลักษณะของงานขึ้นตรงกับรองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ทำงานเกี่ยวกับการดูแลและประสานงานให้บุคลากรสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างคล่องตัวตามเป้าหมาย ประกอบด้วยระบบบริหารและระบบพัฒนาบุคลากร ควรมีการวางแผนอัตรากำลัง กำหนดอัตราบุคลากรให้สอดคล้องกับปริมาณงาน ให้ความสำคัญกับการมอบหมายภาระงานให้สอดคล้องกับความสามารถและความสามารถของบุคลากร กำหนดระบบคัดสรร แต่งตั้ง และสายบังคับบัญชาที่ชัดเจน รวมทั้งระบบจ่ายค่าตอบแทนและการส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากร การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประเมินบุคลากรที่ผลงานด้วยวิธีการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

3. การบริหารระบบสารสนเทศและเทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมระบบสารสนเทศและการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ควรพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย เนื่องจากต้องประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นเทคโนโลยีระบบเครือข่ายเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยและถูกต้อง รวมทั้งพัฒนาระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาในระดับคณะวิชา ภาควิชาที่มีมาตรฐาน จัดระบบและนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้ประหยัดและรวดเร็ว ควรมีการพัฒนาแบบเชื่อมต่อกับบัณฑิตวิทยาลัยของสถาบันอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมตรวจสอบด้วย รวมทั้งมีการจัดทำฐานข้อมูลในงานบริหารต่างๆ อาทิเช่น ผลการเรียน การเผยแพร่ผลงานวิจัย การบริการทางวิชาการสู่สังคม การประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ มีการติดตามความ

ก้าวหน้าที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัยและบุคลากรภายนอก บัณฑิตวิทยาลัยควรมีการจัดระบบสารสนเทศที่มีอิสระในการปรับปรุงข้อมูลต่างๆ และเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะงานทะเบียนงานคลัง ตลอดจนการรับสมัครนักศึกษาใหม่ ดำเนินการการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และให้บริการสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่อาจารย์และนักศึกษาอย่างเพียงพอ

4. การบริหารระบบการเงินและงบประมาณ งบประมาณในการบริหารบัณฑิตวิทยาลัยมาจากสองแห่งคือ งบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐและงบประมาณเงินรายได้ ซึ่งได้รับจัดสรรตามจำนวนนักศึกษา และเป็นอำนาจของบัณฑิตวิทยาลัยในการบริหารงบประมาณ เมื่อเปลี่ยนสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ บัณฑิตวิทยาลัยควรจัดทำแผนงบประมาณ มีการประเมินผลการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความคล่องตัวในการดำเนินการภายใต้ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

5. การบริหารวิชาการ การบริหารงานวิจัยและทุนการศึกษา/วิจัย บัณฑิตวิทยาลัยมีหน้าที่รับผิดชอบในการเปิดหลักสูตรใหม่ทั้งหลักสูตรปกติ หลักสูตรพิเศษ และหลักสูตรนานาชาติภายใต้ความร่วมมือของสถาบันอุดมศึกษาระดับสากล ด้านการบริหารงานวิจัยควรเป็นในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มีการเผยแพร่งานวิจัย การจัดสรรทุนการศึกษาและทุนวิจัยสำหรับอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาอย่างเพียงพอและเผยแพร่งานวิจัยที่เป็นประโยชน์ให้แก่สังคม กำหนดแนวทางการพัฒนาส่งเสริมงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย ควรเพิ่มบทบาทหรือผู้รับผิดชอบในการบริการวิชาการ มีการประสานงานความร่วมมือทำงานวิจัยระดับสถาบันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกให้มากที่สุด มีการควบคุมคุณภาพงานวิจัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

6. การประสานงานและการให้บริการ เนื่องจากบัณฑิตวิทยาลัยเป็นองค์กรกลางของมหาวิทยาลัยที่มีการประสานงานระหว่างคณะวิชาต่างๆ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะด้านมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบหรือองค์กรในลักษณะรวมศูนย์ระบบสารสนเทศต้องทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญกับงานให้บริการอย่างจริงจัง รวดเร็วฉับไว สามารถอำนวยความสะดวกและสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ

7. งานวิเทศสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัยมีหน้าที่และบุคลากรด้านนี้โดยเฉพาะ การพัฒนาส่งเสริมความสัมพันธ์

กับต่างประเทศ มีการเผยแพร่ข้อมูลกิจกรรมต่างๆสู่สาธารณชน สร้างเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่อเป็นเครื่องมือในการเชื่อมต่อ สร้างเครือข่ายทางวิชาการ รวมทั้งเครือข่ายกับสถาบันการศึกษาในระดับนานาชาติ มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับงานวิเทศสัมพันธ์ระดับคณะวิชาภาควิชาอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบัณฑิตวิทยาลัยให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล ดังนั้นจึงควรกำหนดหน้าที่ขอบข่ายและแสวงหาความร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

8. รูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยที่เหมาะสม สำหรับรูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยอาจปรับโครงการการบริหารเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายทะเบียนบัณฑิต ฝ่ายทุนวิจัยและฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ โดยแต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่เทียบเท่าคณะบดี มีการปรับโครงสร้างการบริหารบัณฑิตวิทยาลัยให้มีความเป็นสากล มีความเป็นเอกภาพ มีอำนาจและอิสระในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความพร้อมในการแข่งขันระดับบัณฑิตศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาเพื่อดูแลการจัดการเรียนการสอน ควรทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งหมด ดำเนินการกำหนดนโยบาย วางแผน เพื่อกำกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการออกระเบียบต่างๆ เพื่อเสนอขออนุมัติต่อสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ให้บริการการดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา การควบคุมมาตรฐานการจัดการเรียนการสอน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้รับบริการทราบ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูล การปฏิบัติงาน

9. ความคิดเห็นอื่นๆที่เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น สำหรับมหาวิทยาลัยตั้งใหม่ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ภารกิจของบัณฑิตวิทยาลัย ดำเนินการจัดหาทุนการศึกษาและทุนวิจัย สร้างความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อจัดการเรียนการสอนร่วมกัน จัดการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานการสอนและทำวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์ มีการควบคุมคุณภาพ สร้างมาตรฐานการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการเผยแพร่ผลการวิจัย บัณฑิตวิทยาลัยต้องมีอิสระทางวิชาการ สามารถเสนอแนะกับมหาวิทยาลัยในการอนุมัติหรือยกเลิกหลักสูตรภายใต้การดำเนินการในรูปคณะกรรมการ รวมทั้งมีอิสระในการกำหนดนโยบาย มีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการที่เพียงพอ เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตวิทยาลัยสามารถพัฒนาคุณภาพระดับบัณฑิตศึกษาให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

รูปแบบการบริหารจัดการบัณฑิตวิทยาลัยของ

มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นตรงกันว่าควรมุ่งเน้นโครงสร้างการบริหารและมาตรฐานทางวิชาการที่สากล เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันระดับบัณฑิตศึกษา เอื้อต่อความเป็นเอกภาพในการบริหารและมีอำนาจอิสระในการตัดสินใจ ควรปรับโครงสร้างโดยเน้นการกระจายอำนาจ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย และสถานภาพของมหาวิทยาลัยภายหลังการออกนอกระบบแล้ว สอดคล้องกับความคิดเห็นของสมบัติ นพรัก ได้กล่าวถึงทิศทางของบัณฑิตวิทยาลัยภายใต้มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐนั้น อาจระบุรูปแบบของมหาวิทยาลัยเป็น 2 รูปแบบ ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยที่เน้นการวิจัยและมหาวิทยาลัยที่เน้นการเรียนการสอน จึงกล่าวได้ว่ารูปแบบบัณฑิตวิทยาลัยที่เหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของมหาวิทยาลัย ในเรื่องนี้สมมาตุ มหารักษ์(2547: 115-116) ศึกษาวิจัยทัศนทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพา เกี่ยวกับการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พบว่าประเด็นการมีผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติที่ดีจะนำองค์กรเติบโตสู่เป้าหมาย จึงกล่าวได้ว่าคุณภาพผู้นำสัมพันธ์กับคุณภาพองค์กร ดังนั้นการคัดสรรผู้นำในอนาคตจึงมีความสำคัญต่อการนำบัณฑิตวิทยาลัยเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ประกอบกับฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์ (2545) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริหารสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ผลการวิจัยพบว่าควรมีการดำเนินการในประเด็นต่อไปนี้ กำหนดนโยบาย วิสาหกิจของสภามหาวิทยาลัย มาตรการดำเนินธุรกิจของมหาวิทยาลัย ระบบการบริหารงานแบบศูนย์กำไร กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการดำเนินงาน ผลตอบแทนและประสิทธิภาพ การรายงานผลการสนับสนุนงานพัฒนาวิชาการ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้บริหารหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนการพึ่งพาตนเองและการสร้างรายได้ให้แก่มหาวิทยาลัย ซึ่งรัชพล กาญจนกุล(2545) ศึกษาการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเงินสำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาด้านการบริหารการเงินของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเงินสำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐควรมีลักษณะการบริหาร

การเงินที่เป็นอิสระ มีความคล่องตัวเพิ่มขึ้น มีการวางแผนทางการเงินที่เน้นแผนเชิงกลยุทธ์ที่มีเป้าหมายและทิศทางการดำเนินการชัดเจน เฉพาะเจาะจง สามารถวัดและประเมินได้ รวมทั้งมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้ มีการตั้งกองทุนส่งเสริมการวิจัย นำแนวคิดการบริหารแบบมืออาชีพและการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

อนาคตบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร จึงควรปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่มีความอิสระและความคล่องตัวในการบริหารจัดการในด้านการบริหารงบประมาณ การบริหารงานงบประมาณและการบริหารงานบุคลากร ภายใต้กฎระเบียบที่อนุมัติโดยสภามหาวิทยาลัย โดยตระหนักถึงภารกิจหลักของบัณฑิตวิทยาลัยคือการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสู่สังคม มีการดำเนินการที่ยึดถือผลประโยชน์ของสาธารณะและประเทศชาติเป็นหลัก สร้างสมรรถนะที่สำคัญให้บัณฑิตมีความสามารถในการแข่งขันกับสังคมไทย สังคมอาเซียนและสังคมโลก

บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหนึ่งของมหาวิทยาลัยที่นับว่ามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อผลิตพลเมืองที่มีศักยภาพเพียงพอในการสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศสู่การแข่งขันระดับภูมิภาค โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยในพ.ศ.2558 ซึ่งประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคในเชิงภูมิศาสตร์ และเป็นประเทศเป้าหมายของพลเมืองในประเทศสมาชิกอาเซียน ที่พลเมืองอาเซียนจำนวนหนึ่งมีเจตจำนงเข้ามาประกอบอาชีพในประเทศไทยตามนโยบายแรงงานเสรี ตลาดแรงงานระดับประเทศขยายตัวสู่ตลาดแรงงานอาเซียน ซึ่งในภาพการณั้้นจะส่งผลได้เปรียบต่อแรงงานที่มีความพร้อมสามารถปฏิบัติงานได้คุ้มค่า การเตรียมความพร้อมสำหรับโอกาสในอนาคตจึงเป็นภารกิจที่มีความสำคัญยิ่งของบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะการบริหารเชิงรุกมุ่งแก้ไขจุดอ่อนเสริมจุดเด่นของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานสอดคล้องกับการพัฒนาของประชาคมอาเซียนได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. “การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558.” [Online], accessed 19 November 2555. Available from <http://www.moe.go.th/websm/2011/feb/070.html>

จรัส สุวรรณเวลา. ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์. “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานเชิงธุรกิจสำหรับหน่วยงานการบริการสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

รัชพล กาญจนกุล. “การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการเงินสำหรับมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545

ผอบ พวงน้อย. ปิ่นรัตน์ นวชาติธำรง และปรางใจ ใจอ้อม. “การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของผู้ประกอบการ,” พัฒนาเทคนิคศึกษา 24, 80 (ตุลาคม-ธันวาคม 2554) : 3-11.

มานพ สมนึก. “การศึกษาการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยบูรพาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543.

ศิริชัย ชินะดังกูร จิราวรรณ คงคล้าย และ นพดล เจนอักษร “อนาคตบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร” บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สมมาตุ มหารักษ์. “วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาเกี่ยวกับการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ พ.ศ.2545-2549” ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.

อุทุมพร จามรمان และคณะ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการวิจัยเรื่องการเตรียมพร้อมของมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2545.

Imai, Hiroshi, “On the Newly Established Graduate School of Information Science and Technology of the University of Tokyo” Department of Computer Science. Graduate School of Information Science and Technology. University of Tokyo. Downloaded on June 12,2010 at Authorized license use limited : to Silpakorn. IEEE, 2002.

Jervan, Gert., Kruus, Markus., and Rusten, Ennu. **“Introduction of Graduate Schools in Estonia - Impact to the Graduate Education in ICT”** Downloaded on June 12,2010 at Authorized license use limited : to Silpakorn. IEEE, 2008.

Orr, Thomas., Smith, Ian., and Watanabe, Hiroto. **“A Proposal for Professional English Language Support for Graduate Schools in Japan : Initial Studies and Preliminary Results.”** Downloaded on June 12,2010 at Authorized license use limited : to Silpakorn. IEEE, 2003.

Seki, Kazuyo., Tsukanara, Wataru., and Okamoto, Toshio. **“System Development and Practice of e-Learning in Graduate School.”** The University of Electro-Communication. Downloaded on June 12,2010 at Authorized license use limited : to Silpakorn. IEEE, 2005.

